

“Creure que l’islamisme és incompatible amb la democràcia és un mite occidental que no es correspon amb la realitat”

Les manifestacions organitzades per Kifayah, considerades il·legals per les autoritats, acaben sovint amb càrregues policials. El seu líder, Ayman an-Nour, es troba actualment a la presó i durant els darrers mesos s’ha produït l’arrest de centenars d’activistes de l’oposició. Quin és el grau de llibertat a Egipte actualment?

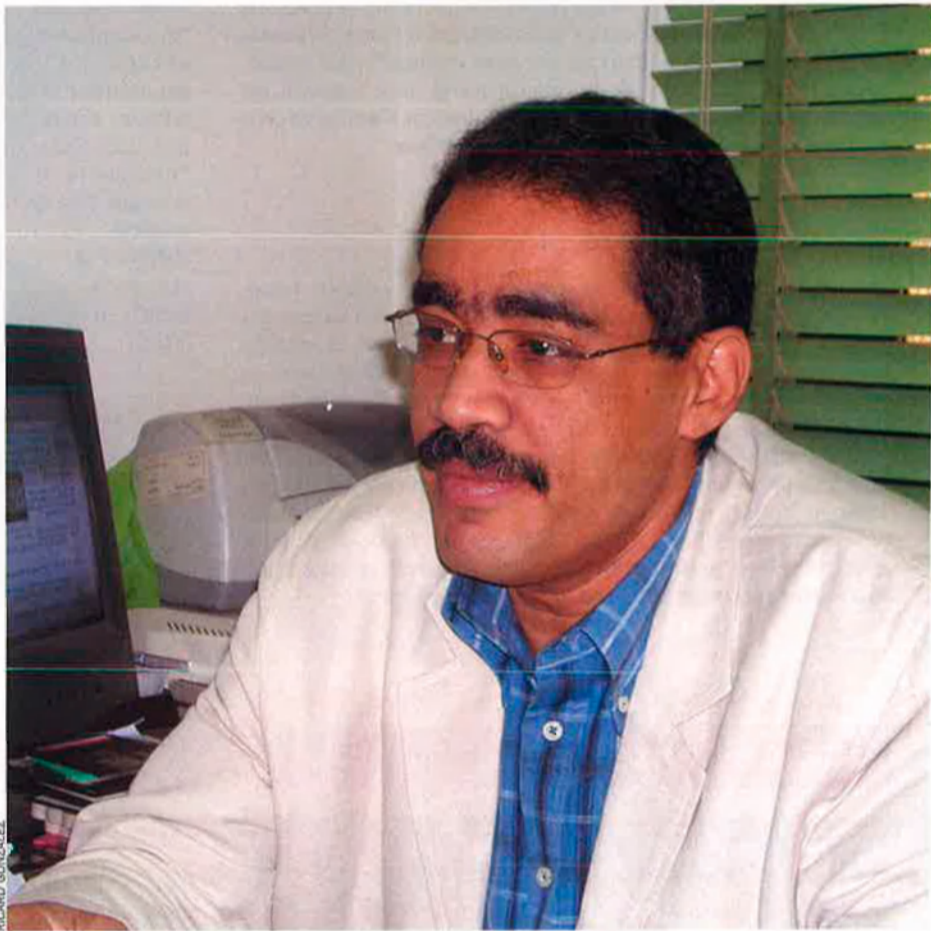
—L’any 2005 vam viure un relaxament de la repressió policial, que acabà poc després de les eleccions presidencials i la reelecció de Mubarak. Tot i l’existència d’algunes restriccions, podem dir que avui a Egipte es respecta la llibertat d’expressió. Hi ha desenes de publicacions, algunes força crítiques amb el Govern. En canvi, no es pot dir el mateix de les llibertats d’associació i reunió, com demostra recentment la repressió de les manifestacions organitzades per Kifayah.

—Malgrat tot, com jutja les reformes polítiques aplicades el darrer any a Egipte?

—Sota el meu punt de vista, no hi ha hagut cap canvi real en el nostre sistema polític. La reforma de l’article 76, que permet celebrar eleccions presidencials competitives, conté tantes restriccions que només un partit, el governamental Partit Nacional Democràtic (PND), serà capaç de complir els requisits per presentar un candidat. El rais Mubarak, probablement a causa de les pressions de Washington, ha volgut donar la imatge que hi ha un procés de democratització al país. Els canvis són purament cosmètics, ja que l’elit que controla el país no està disposada a cedir poder.

—Considera que l’administració Bush és sincera en el seu desig de democratitzar el món àrab?

—Jo crec que aquest pot ser el principal objectiu d’un petit grup dins la Ca-



Diaa Rashwan (Kena, Egipte, 1960) és un dels cofundadors de Kifayah, que vol dir “prou” en àrab, una organització que des que es va crear, fa aproximadament dos anys, s’ha convertit en l’avantguarda del moviment prodemocràtic a Egipte. Rashwan treballa com a analista polític i investigador al Centre d’Estudis Estratègics al-Ahram, un dels equips de reflexió més prestigiosos de l’Orient Pròxim.

sa Blanca. Però el que està clar és que hi ha altres objectius que són molt més importants en la definició de la política exterior nord-americana dins la regió, com per exemple, garantir la seguretat d'Israel, la lliure circulació al canal de Suez i la col·laboració dels règims en la lluita contra el terrorisme. Durant més de quaranta anys els Estats Units s'han aliat i han sostingut diverses dictadures de l'Orient Pròxim. Per tant, no els serà fàcil canviar aquesta reputació.

—Diversos analistes han interpretat aquests canvis com un intent de donar legitimitat democràtica a un hipotètic traspàs de poders del president Mubarak al seu fill. Veu a Gamal Mubarak com a president?

—La veritat és que no. No dubto que Gamal tingui aquesta aspiració, i és possible que el seu pare la comparteixi, tot i que no ho sabem amb certesa. Però, de moment, el fill del president no compta amb el suport de cap dels poders fàctics que controlen el país. Després de quatre anys d'activitat política, només ha estat capaç d'atraure un petit sector dins el PND, com es va demostrar en les lluites internes per designar els candidats del partit en les darreres eleccions parlamentàries. A més, l'empresariat li és majoritàriament hostil, i tot indica que tampoc no gaudeix del favor de l'exèrcit. Jo crec que actualment l'afer de la successió es troba totalment obert.

—Quins són els objectius de Kifayah?

—Kifayah va néixer amb la voluntat d'agrupar la ciutadania darrere un únic lema: la completa democratització del país. No vam redactar cap programa social o econòmic, ja que el nostre objectiu era incloure totes les sensibilitats presents a l'oposició al règim. I de fet, crec que aquest ha estat un dels nostres grans èxits: hem aconseguit que per primera vegada a la història col·labori en una mateixa organització gent de totes les tendències: liberals, comunistes, islamistes, nasseristes, etc.

—Però més enllà d'aquest àmbit polític, no sembla que hagin aconseguit mobilitzar la població...

—Sí, és cert, la manca de participació política és un problema crònic en aquest país, i no podem pretendre resoldre'l en un dia. Els egipcis tenen una actitud escèptica respecte a la polí-

tica, en bona part, a causa de la corrupció que la rodeja. La principal preocupació de la majoria de la població és satisfer les necessitats bàsiques dels seus fills, més que no pas involucrar-se en la política. No obstant això, estic convençut que una majoria de la població està d'acord amb els nostres postulats.

—A banda de Kifayah, la col·laboració entre els partits de l'oposició es concreta en cap altra iniciativa? Quina és la seva estratègia?

—Les mobilitzacions al carrer no poden ser l'únic mètode per forçar un canvi polític al país, sinó més aviat una eina de pressió davant de crisis concretes, com la recent dels jutges Makki i Al-Bastawisy. Onze partits, entre ells

“Que jo sàpiga, no hi ha cap exemple a la història d'un partit islamista que hagi suspès la democràcia després d'haver accedit al poder a través de les urnes”

els Germans Musulmans, han acordat un programa comú de vint punts per a la democratització del país en el marc de l'anomenat Front Nacional pel Canvi. Ara és necessari fer-ne difusió, entre altres procediments, mitjançant l'activitat parlamentària. Això no vol dir que aquests partits hagin de renunciar a perseguir alhora els seus objectius d'acord amb les seves diferents sensibilitats.

—Moltes cancelleries a Occident consideren que l'islamisme és incompatible amb la democràcia. Què en pensa?

—Creure que l'islamisme és incompatible amb la democràcia és un mite occidental que no s'adiu amb la realitat. Que jo sàpiga, no hi ha cap exemple a la història d'un partit islamista que hagi suspès la democràcia després

d'haver accedit al poder a través de les urnes. Ni Erdogan a Turquia, ni Hamàs a Palestina han dissolt el parlament després de la victòria electoral. Més aviat en tenim un a la inversa: Algèria. Occident s'equivoca quan busca un paral·lelisme històric entre el nazisme i l'islamisme. Per exemple, a mi, com a demòcrata, els Germans Musulmans egipcis no em fan cap por.

—En les darreres eleccions els Germans Musulmans es van fer amb el 20% dels escons. Considera que en unes eleccions lliures podrien ser els més votats?

—Per començar cal dir que, tot i haver-hi frau en les darreres eleccions, aquest no va assolir grans proporcions. Per això, jo crec que el suport dels Germans Musulmans se situa al voltant del 25% o 30%, bastant per darrere del PND. Egipte disposa des de fa segles d'un estat fort, present a tot el territori, i això és un recurs molt valuós per al règim actual. Gràcies a la seva xarxa clientelar, el PND és capaç d'assegurar-se un suport notable entre la població. L'oposició hauria de ser capaç de mobilitzar una majoria de la població que tradicionalment s'absté per poder guanyar les eleccions.

—Els darrers mesos hi ha hagut enfrontaments entre musulmans i cristians a Alexandria. Quina és la relació entre cristians i musulmans a Egipte?

—Jo sóc musulmà, i la meua resposta podria estar esbiaxada, però com a analista no crec que els coptes pateixin cap mena de persecució en aquest país. Els incidents que menciona van succeir en una ciutat concreta, i el conflicte no es va estendre a altres ciutats o regions. Per tant, no crec que sigui un problema d'abast nacional. Sota el meu punt de vista, la majoria dels problemes que pateixen els coptes són similars als de la resta de la població, i no són derivats de la seva condició de minoria religiosa, sinó de la precària situació econòmica i política del país. Penso que alguns sectors d'ambdues comunitats, que són els que adquireixen sovint el major protagonisme als mitjans occidentals, han exagerat els problemes intercomunitaris a Egipte.

*Ricard González
El Caire*